

636 sayılı kararname ile

TMMOB etkisizleştirilmek isteniyor

1- 636 sayılı kararname seçimi beklemeden çıkarılmıştır.

İktidara geldiği günden bu yana neoliberal ekonomik politikalarının sadık bir uygulayıcısı ve sürdürücüsü olan AKP, 12 Haziran 2011 seçimlerinde açık bir üstünlük elde etmiştir.

AKP hükümeti, daha seçim olmadan, seçim sonuçlarından o kadar emin davranışlar sergilemiştir ki, 8 Haziran'da yayınlanan bir kararname ile Bakanlık sayı ve görevlerini yeniden tanımlamıştır. 12 Haziran'da seçim olacak bir ülkede 8 Haziran tarihinde, Bakanlıklar sayı itibarıyla azaltılmış, görev alanları itibarıyla birleştirilmiş, ayrıştırılmış, değiştirilmiştir. Yani daha seçim sonuçlarını beklemeden, sandık sonuçlarını görmeden Bakanlık sayıları ve görev alanları üzerindeki bu tasarruf bile nasıl bir yönetim anlayışı içinde olduğunu bir göstergesidir.

2- 636 sayılı kararname Anayasaya aykırıdır.

8 Haziran tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 636

sayılı kararname ile birçok yeni Bakanlığın yanı sıra, Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı adı ile yeni bir Bakanlık kurulmuştur. Kurulan bu yeni Bakanlığın teşkilat yapısı ve görevleri içerisinde”.. ilgili mesleki hizmetlerin ve bu meslek mensuplarının kayıtlı oldukları meslek odalarının mevzuatını, norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, ilgililerin kayıtlarını tutmak” tanımlanmıştır. Kararnameye göre adı geçen Bakanlık içinde kurulacak “Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü” , yerleşmeye ve yapılaşmaya yönelik mühendislik, müşavirlik, müteahhitlik hizmetlerine ilişkin düzenleme yapmak, mesleki yeterlilik, yetkinlik çalışmalarının yanı sıra, mimarlık mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri yapmak ve denetlemek görevlerini yerine getirecektir.

Anayasanın 135. Maddesine göre kanunla kurulan TMMOB örgütü üzerinde kanunla belirtilen çerçevede, devletin idari ve mali denetimi vardır. Bazı karar ve işlemlerindeki merkezi idarenin vesayet denetimine tabidir. Ve yine kanunun öngördüğü usullere göre

yapılır. Bu denetim ise ekseriya hukuka uygunluk ve bazen yerindelik bakımından yapılan bir denetim niteliğindedir. Kural olarak vesayet makam doğrudan doğruya yerinden yönetim idaresi yerine geçecek bir işlem yapamaz. Yani idare meslek odasının yerine geçerek işlem yapamaz. Bu gerekçelerle bu kararnamenin Anayasaya aykırı olduğunu düşünmekteyiz.

3- 636 sayılı kararname ile kentsel rant üzerindeki kontrol hedeflenmektedir.

636 sayılı kararname ile daha önce farklı Bakanlıklar bünyesindeki çalışmalar, yeni kurulacak Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı olarak birleştirilmesi “kentsel rant” üzerindeki sermaye birikim sürecini geliştirmek amacı taşımaktadır. Yine kentsel rant oluşumunda, çevre mevzuatının “uygun” hale getirilmesi, orman arazilerinin imara ve şehirleşmeye “uygun” hale getirilmesi, bu konudaki engellerin ortadan kaldırılması olarak değerlendirilmelidir.

AKP'nin seçim beyannamelerinde ve pratikte geçerli olan nokta, sermaye birikimi için daha çok büyük kent rantlarını kullanmak. Nitekim, seçime yönelik propaganda malzemesi olan “Çılgın proje”ler ile bu işaret verilmiştir.

AKP hükümetleri özelleştirme gibi neoliberal uygulamalarla sermayeye yeni kârlılık alanları ile birikim sağlamışlardır. Özelleştirme derken, sadece KİT'lerin satışını değil, sağlıkta, eğitimde, belediye hizmetlerinde, sonu gelmemiş bir dizi özelleştirme sunuyor.

Büyük sermaye için birikim kanalları birinci derecede finans ve daha çok da enerji. Artı inşaat ve kent rantı. Kentsel Dönüşümler, “Çılgın Projeler”, esas “kentsel rant” üzerindeki yeni sermaye birikim kanalları açılmaktadır. 636 sayılı kararname ile asıl olarak işte bu “kent rantı” üzerindeki denetim çalışmasının merkezi idarece kontrolü hedeflenmektedir.

Zaten AKP hükümetinin kamu kaynaklarını eğitim, sağlık, adalet gibi sektörlerden alıp ağırlıkla ulaştırma ve kent altyapısına tahsis ettiğini ve bunu yeni dönemde de altyapı ve inşaat ağırlıklı bir strateji sürdüreceğini seçim çalışmalarında ifade etmiştir: Seçime dönük, karayollarının 36.500 km'ye çıkarılması, 10 bin km hızlı tren, yeni “kent”lerin inşa edilmesi gibi vaatler verilmiştir.

Kent topraklarını fiilen TOKİ eliyle satma stratejisi devam eden bir uygulamadır. TOKİ yatırımlarının toplam bütçeye göre yüksek bir orana sahiptir. Uygulamalarını yerel yönetimlere herhangi bir inisiyatif de tanımadan sürdürdüğü görülmektedir.

AKP hükümetinin önümüzdeki dönemde de, kent

rantını sağlık üssü, eğitim kampüsü üstünden satma, bunun üzerinden sermaye birikimi sağlama projelerinin olduğunu da ifade etmek gerekir. Kent rantını eğitim üzerinden özellikle üniversiteler üzerinden arttırma çalışmaları devam eden uygulamalar içerisinde yer almaktadır. Her ile kurulan devlet üniversitelerinin yanı sıra özellikle büyük illerdeki kamu arazilerinin bir takım özel ve vakıf üniversitelerine tahsisi söz konusudur. Yine 28 ilde kurulacak “sağlık üssü” ile bu bölgelerde bir kent rantı oluşturulması da yeni dönem programı içinde yer almaktadır.

Galataport, Haydarpaşa, Kanal İstanbul, 3. Köprü büyük kentsel projelerde, kent rantı üzerindeki bölüşüm niyetlerine çevre ve orman mevzuat engellerin kaldırma çalışması olarak da okunabilir.

4- 636 sayılı kararname ile TMMOB etkisizleştirilmek istenmektedir.

TMMOB' nin mesleki alanlarına yönelik, kamu adına söz söylemesi aynı zamanda toplumsal sorumluluk olarak görmektedir. Odalarımız “yerleşmeye ve yapılaşmaya” yönelik yapılan mühendislik/mimarlık faaliyetini bizatihi işi yapan mühendis/mimar/şehir plancısı meslektaşların hizmetleri üzerinden ve genel olarak kendi mesleki çalışmaları ile düzenler. TMMOB çalışmalarında üyesine ve topluma karşı sorumludur.

Üzerinde düşünmemiz gereken bir başka nokta, TMMOB ve bağlı odalarımızın statüsüdür. Bu haliyle TMMOB'un kamu kurumu niteliği vardır. Ancak bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi ayrı bir tüzel kişiliği ile devlet karşısında özerk konumda olmalıdır. Mali yönden, faaliyetlerinin finansmanını sağlayacak bağımsız bütçeye sahiptir. Bu durum TMMOB' nin bağımsız-özerk duruşu örgütsel faaliyetlerini, ülke, meslek ve toplum yararına yürütebilmesi için önemlidir.

636 sayılı kararname TMMOB'nin bağımsız kimliği törpülenerek, devlet hiyerarşisine tabi etkisiz, söyleyecek sözü olmayan bir örgüt haline getirmesi hedeflenmektedir.

TMMOB demokratik yapısıyla ve tarihinden aldığı güçle, etkisiz bir örgüt haline getirilmesine güçlü bir itiraz geliştirmelidir. Başta “kent sempozyumları” olmak üzere, mesleki çalışmalarını toplum yararına sunma çalışmalarını sürdürmesi gerekmektedir.

Şimdi, kararname oluşacak yeni durum ve tehlikeler meslektaşlara anlatma zamanıdır.

Şimdi, TMMOB'yi topluma anlatma zamanıdır.

Şimdi, TMMOB örgütlülüğüne ve onun demokratik yapısına sahip çıkma zamanıdır.